

Kazna za dousnika

Author: [IWPR Balkans](#)

Milan Lukic dostavljao Hagu informacije o Karadzicu, a cenu toga - kako izgleda - platio njegov brat.

Jedan od komandanata srpskih snaga tokom rata u Bosni, snabdevao je Tribunal u Hagu informacijama o optuzenom ratnom zlocincu Radovanu Karadzicu, sto ga je uciniilo metom policije RS. U pokusaju da ga ucutka, policija je ubila njegovog brata, kazu obavestajni izvori.

Milan Lukic - optuzen od strane suda u Hagu - nije se nalazio u kuci u blizini Visegrada 18. aprila, kada je policija izvrsila prepad. Njegov brat Novica, koji nikad nije bio sumnjicen za ucesce u ratnim zlocinima, bio je u kuci i ubijen je po kratkom postupku, naocigled supruge.

Mediji sirom sveta poklonili su tada veliku paznju ovom dogadjaju, s obzirom da je to bilo prvi put da su vlasti RS preduzele akciju protiv neke osobe koja je trazena od strane Haga.

Cak je Visoki predstavnik u Bosni i Hercegovini lord Padi Esdaun u prvi mah pozdravio ovaj pokusaj. On je 20. aprila opisao ovu policijsku akciju kao "do sada najozbiljniji pokusaj vlasti RS da privedu osobe optuzene od strane Haskog tribunala, te da na taj nacin osiguraju da ce RS izvrsiti svoje medjunarodne i domace pravne obaveze".

Ipak, istrazivanje koje je sproveo IWPR daje sasvim drugaciju sliku.

Izvor iz vrha policije RS rekao je IWPR-u da je na dan ubistva Milan Lukic (36) - koji medju srpskim nacionalistima u Bosni jos vazni za heroja - planirao da se sastane sa tajnim agentom Haskog tribunala kako bi mu predao dokumenta sa detaljnim informacijama o razgranatom poslu sa narkoticima u koji je umesana policija RS, a od koje je Karadziceva podzemna mreza imala koristi.

Tribunal je odbio da potvrdi informaciju da je Milan Lukic dogovorio sastanak za taj dan, ali je IWPR timu potvrdjeno da je Lukic sa njima bio u stalnom kontaktu.

Zvanicnik Tribunala bio je sokiran informacijom da je izvor iz policije RS dao IWPR-u tacno tajno ime tajnog agenta koji je saradjivao sa Lukicem. Ova cinjenica daje tezinu nasem izvoru i pokrece osetljivo pitanje internog bezbednosnog sistema Tribunala.

Kada je IWPR upitao specijalnog politickog savetnika tuzioca Jean-Daniel Ruch-a da li su zvanicnici Tribunala i policije RS bili u kontaktu pre nego sto je izvrsen pretres, on je odgovorio: "Niti smo odobrili, niti smo unapred bili obavesteni o ovoj operaciji. Saznali smo za nju tek narednog dana".

RAZLAZ SA KARADZICEM

Mnogi od prezivelih u istocnoj Bosni devedesetih veruju da je Milan Lukic umesan u vise ubistava od bilo kog drugog optuzenika, sa izuzetkom Karadzica i njegovog najviseg vojnog komandanta Ratka Mladica.

Lukic je optuzen 1998. godine za zlocine protiv covecnosti i krsenje zakona i obicaja rata. Po navodima

haske optuznice, od sredine aprila 1992. godine do oktobra 1994. Lukic i ljudi iz njegove paravojne jedinice "Beli orlovi" pocinili su desetine, ako ne i stotine, krivicnih dela u opstini Visegrad, ukljucujuci ubistva, mucenja, prebijanja, pljacke i unistavanje imovine.

U septembru 2003. god. sud u Srbiji osudio je Lukica u odsustvu na 20 godina zatvora za ubistvo 16 bosanskih Muslimana 1993. godine, koji su oteti iz autobusa na srpsko-bosanskoj granici.

Uprkos ovome, IWPR saznaje da se Lukic kretao slobodno izmedju Srbije i Bosne, kontrolisuci svoje poslove. Kako tvrdi izvor u Hagu, Lukic je bio vlasnik ili kontrolisao "pola kafica u Visegradu". Koristeci porozne istocne granice Bosne, Lukic je provodio vreme ili u Visegradu, ili u srpskom gradu Obrenovcu.

Lukic je bio u idealnoj poziciji da obelodani Karadziceve poslove i, mozda, cak i njegovo prebivaliste, posto je bio deo mreze koju cine biznismeni, politicari i clanovi bezbednosnih snaga koji cuvaju i obezbedjuju bivseg bosansko srpskog predsednika.

Dva nezavisna izvora, jedan iz RS, a drugi iz federacijskih obavestajnih krugova, potvrdili su za IWPR da je Lukic bio deo Karadziceve poslovne mreze sve do januara ove godine, zaduzen za unosan posao trgovine i proizvodnje narkoticima, koji su svercovani u Bosnu preko Srbije i obrnuto.

"Novac od krijumcarenja droge bio je znacajan za obezbedjivanje Karadzicevog opstanka u bekstvu, a Lukicu je predstavljao stalan prihod", rekao je izvor iz obavestajne sluzbe bosanske vlade koji je trazio da ostane anonimn.

U intervjuima sa haskim zvanicnicima IWPR je dobio potvrdu da je Milan Lukic u kontaktu sa Tribunalom vec nekoliko godina.

"Prosle godine on je navodno hteo da se preda. Organizovana je operacija kojom bi se ovo omogucilo", kaze jedan zvanicnik Tribunala. "Ali, nije se pojavio".

Lukicevi kontakti sa Haskim sudom bivali su sve intenzivniji kako se njegov odnos sa Karadzicem pogorsavao.

Prelomni trenutak desio se u januaru ove godine. Prema tvrdnjama izvora iz RS policije, Lukic se sukobio za clanovima 'Preventive', Karadzicevog naoruzanog obezbedjenja. Konflikt je kulminirao razmenom vatre izmedju Lukica i Karadzicevih telohranitelja.

Konflikt je navodno izbio oko isporuke narkotika i Lukicevog udela u profitu.

Isti obavestajni izvor priseca se da se Lukic "sastajao sa Karadzicevim telohraniteljima na srpsko-bosanskoj granici, sto vise nije slucaj".

Najmanje dva nezavisna izvora tvrde da je Lukic ranjen u ovom obracunu.

Sukob sa 'Preventivom' ucinio je da se Lukic vise ne oseca bezbedno u Visegradu, na svom terenu.

Da bi stvari bile jos komplikovanije, on se vise ne oseca bezbedno ni u Beogradu. U martu ove godine novoizabrana Vlada Srbije smenila je sa mesta zamenika ministra policije njegovog rodjaka i zastitnika generala Sretena Lukica, takodje optuzenog od strane Tribunala.

IWPR saznaje da je u matru ove godine Lukic dostavio informaciju Tribunalu da se Karadzic krije u selu Zaovine, na granici izmedju Srbije i Bosne, blizu Visegrada. "Dobili smo adresu. Vlasnik te kuce ima veze sa porodicom Lukic", kaze zvanicnik suda u Hagu. "Selo Zaovine je godinama korisceno kao mesto sastajalista za kriminalce". (vidi: IWPR izvestaj o prepadu na Karadzica: Ni blizu cilja)

Izvor IWPR-a iz policije RS kaze da je policijski prepad na kucu porodice Lukic od 18. aprila zapravo organizovan u laznom uverenju da je Milan Lukic nameravao da se upravo tu sastane sa haskim agentom i da mu preda dokumente koji ukazuju na umesanost policije RS u nezakonit izvoz anhidrida sircetne kiseline, hemijske supstance koja je jedan od neophodnih sastojaka u proizvodnji heroina.

"Policija RS prisluskivala je telefonski razgovor izmedju Lukica i lokalnog haskog agenta tokom koga su se oni dovogorili da se nadju 'kod Milana'", rekao je izvor iz bosansko-srpske policije.

Policija RS je pretpostavila da poruka 'kod Milana' zapravo znaci u kuci Lukicevih roditelja u visegradskom predgradju Garca, mada je sastanak zapravo trebao da bude odrzan na sasvim drugom mestu, u malom crnogorskom gradicu Pluzine.

Cini se, dakle, da je pretres organizovan kako bi se Lukic presreo i kako bi se sprecio njegov sastanak sa predstavnikom iz Haga.

PUCAJ DA UBIJES

Zvanicno naredjenje za napad na kucu u Garci doslo je iz Okruznog suda iz srpskog dela Sarajeva. Glasilo je da akcija ima za cilj da se stane na put "krijumcarenju narkotika, organizovanom kriminalu, nelegalnim prelascima granice, kao i da je usmerena na hapsenje optuzenih za ratne zlocine."

Policajci koji su ucestvovali u prepadu na kucu porodice Lukic clanovi su specijalne policije srpskog entiteta i ne poticu iz tog mesta, vec is Banja Luke, Srpskog Sarajeva i Bijeljine. Ni policija Visegrada ni medjunarodne vlasti nisi bile obavestene o pretresu.

Zvanicno saopstenje policije izdato nakon prepada glasilo je da je policija RS imala nameru da "uhapsi ratne zlocince" i da je za vreme akcije ubijen Novica Lukic koji je "pruzao otpor". Portparol policije potvrdio je da je Milan Lukic bio jedan od ljudi koje su nameravali da zarobe.

Ipak, IWPR novinar cuo je u kuci porodice Lukic izjave ocevidaca, clanova porodice, koji ukazuju na to da je policija izvrsila napad na kucu sa ciljem da puca i ubije, te da nije ni pokusavala da uhapsi ili zivu isporuci bilo koju osobu.

Prizemlje dvospratnice koja pripada porodici Lukic koriste Milanovi i Novicini roditelji koji tog dana nisu bili tu. Novica je sa porodicom ziveo na prvom spratu koji ima zasebna ulazna vrata.

Novicina supruga Ruzica izjavila je za IWPR da ih je u sedam ujutru probudio zvuk razbijanja vrata.

Ona insistira da je nemoguće da je policija mogla misliti da je bilo ko u kući bio u poziciji da pruži otpor, kako se navodi u policijskom izveštaju.

“Novica je ustao iz kreveta, još uvek u pidzami, napravio je dva koraka od kreveta ka vratima od spavace sobe, otvorio je vrata i istog momenta na njega je pućano iz pravca ulaznih vrata”, izjavila je Ruzica.

Ruzica je dalje rekla da je njenom suprugu prvo pućano u noge, ali i da je, kad se on srucio, policija htela da bude sigurna da ne bude uhvacen živ. “Ispalili su još nekoliko metaka u njegove grudi. Nije ispustio ni glasa. Nije bilo rasprave. Nije bilo reci”, rekla je Novicina supruga.

Medicinski izveštaj potvrdio je da je Novici prvo pućano u noge. Novinarka IWPR-a takodje je primetila da su jedine rupe od metaka vidljive na podu u hodniku. Ovo ukazuje na to da nije bilo razmene vatre i da je Novica ubijen dok je lezao na podu, kako tvrdi i njegova supruga.

“Nekoliko policajaca sa maskama na licima naredilo mi je da legnem na pod s licem okrenutim ka dole. Zatim su umotali Novicu u cebe i odvukli ga niz stepenice”, rekla je Ruzica. Ambulantna kola odvezla su Novicino telo u bolnicu.

Ovaj fatalni napad veoma se razlikuje od sasvim drugacijeg prepada, izvršenog istog dana.

Drazan Perendija, predsednik lokalnog udruženja srpskih veterana bosanskog rata izjavio je za IWPR da je kuća rođjaka Milana Lukica, Sredoja, takodje pretresena tog istog 18. aprila. Sredoje je optužen za iste ratne zlocine za koje se tereti i njegov rođjak.

“Kuća je pretresena, policajci nisu nosili maske i niko nije povredjen”, rekao je on.

Pozvan 22. aprila da pred Skupstinom RS podnese izveštaj o napadu, nacelnik policije RS, Radomir Njegus rekao je poslanicima da je bilo nekoliko “ozbiljnih neuspeha.” Napomenuo je da Novica Lukic donekle fizicki podseca na Milana.

Vlasti RS suspendovale su dva pripadnika specijalne policije za koje se veruje da su ubili Novicu i koji u pritvoru iscekuju pocetak istrage.

NARKO VEZA

Izvori u Hagu insistiraju da ne poseduju nikakva dokumenta o trgovini drogom u koju su umesani Karadzic i Lukic.

“Mi nemamo sredstva koja bi nam omogucila da pratimo trgovinu drogom u Bosni. Mi imamo samo dve osobe u odeljenju za pronalazenje ljudi; imamo pune ruke posla pokusavajući da lociramo preostale optuzene ratne zlocince”, izjavio je jedan od izvora.

Ipak, druge bosanske organizacije za sprovođenje zakona prate i ulaze u trag poslovima sa narkoticima.

Po naredbi Jonathan-a Ratel-a, jednog od medjunarodnih tuzilaca u Bosni, policija RS izvršila je još 6.

januara pretres fabrike "Terpentin" u Visegradu. Tom prilikom je pronadjeno 22,8 tona anhidrida sircetne kiseline. Pretresu je prethodila dojava holandskih vlasti da su velike količine hemikalija koje se koriste u proizvodnji heroina prebacene iz Holandije u Bosnu.

Kada se IWPR obratio Ministarstvu unutrasnjih poslova RS sa pitanjima vezanim za policijsku akciju u kojoj je Novica izgubio zivot, ali i za slucaj sa narkoticima, portparol Zoran Glusac odbio je da da bilo kakvu informaciju. "Ministarstvo unutrasnjih poslova RS je reklo sve sto je imalo da kaze", izjavio je Glusac. "Trenutno sprovodimo istragu [vezano za pretres od 18. aprila] i dok se ona ne okonca mi necemo izneti ni jednu novu informaciju."

ZAKON CUTANJA

Bez obzira na to sta ce istraga konacno utvrditi, ubistvo ce imati zastrasujuci uticaj na nekolicinu ljudi u RS koji su mozda bili spremni da saradjuju sa sudom u Hagu.

Ovoga su svesni haski istrazitelji sa kojima je IWPR razgovarao. Ono oko cega se najvise brinu je njihov agent cije je tajno ime znao clan policije RS.

Pitali su nas isto pitanje koje postavljaju sebi mnogi u Bosni: "Sta mislite da ce Milan Lukic sada uciniti?" Nisu izgubili nadu da ce se Lukic mozda sada predati, ako ni zbog cega drugog, a ono da bi ostao ziv.

Ova poslednja akcija svakako ce ga drzati podalje od Visegrada za duze vreme. Kako izvor iz policije RS kaze, "poruka je sada upucena: ako dopadne u ruke lokalnoj policiji, on ce prvo biti ubijen, a zatim predat Hagu."

Nerma Jelacic je direktor IWPR-a za Bosnu i Hercegovinu. Tanja Matic je clan istrazivackog tima IWPR u Beogradu i trener IWPR novinarskog kursa u Pristini. Hugh Griffiths je koordinator istrazivackih projekata za IWPR.

Focus: Balkans: Regional Reporting & Sustainable Training

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/kazna-za-dousnika>